

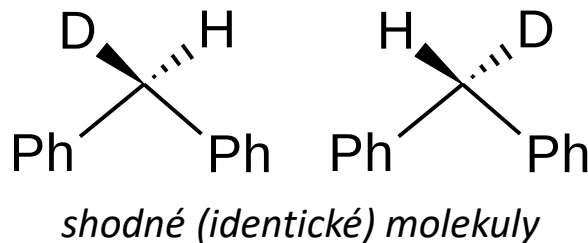
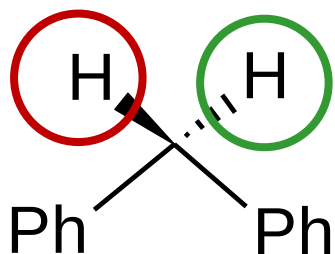
Chemická ekvivalence

- Jádra jsou chemicky ekvivalentní jestliže existuje operace symetrie, která je na sebe převádí
- Vodíky CH_3 skupiny jsou vždy ekvivalentní díky rychlé rotaci této skupiny
- Chemicky ekvivalentní jádra mají stejný chemický posun

Pomůcka pro určení: myšlená záměna vodíku za deuterium

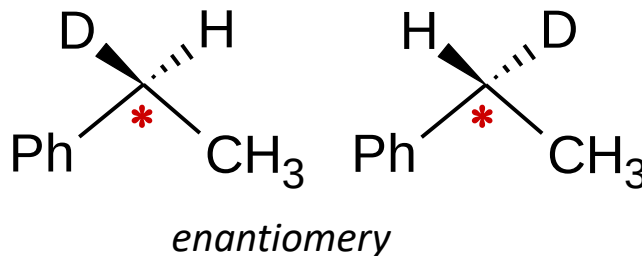
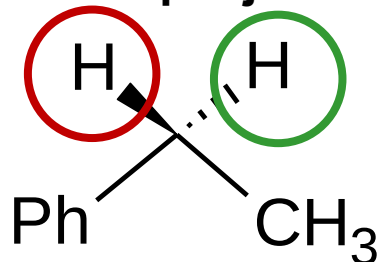
Homotopní jádra

chemicky ekvivalentní

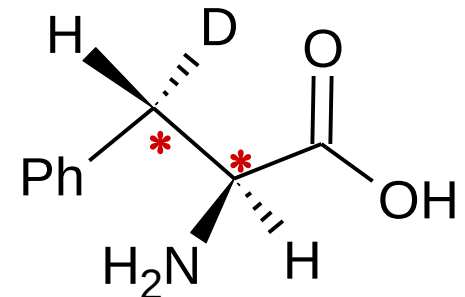
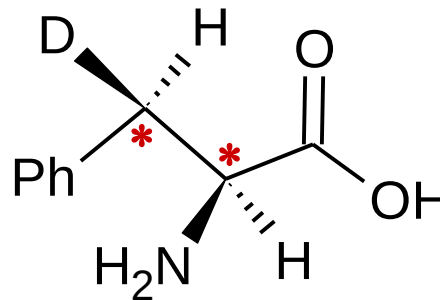
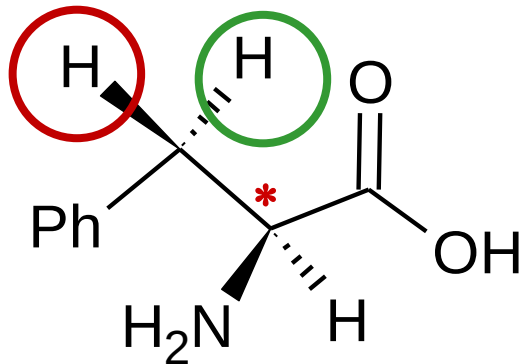
Enantiotopní jádra

chemicky ekvivalentní

Chemická ekvivalence

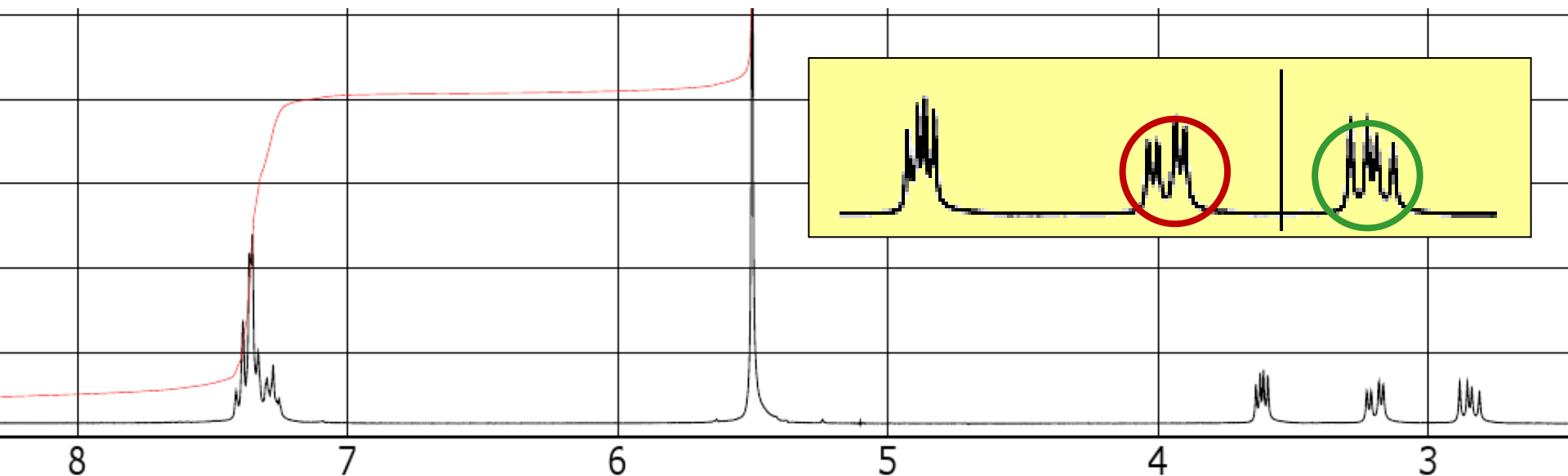
Diastereotopní

Dvě chirální centra - diastereomery

NEJSOU chemicky ekvivalentní

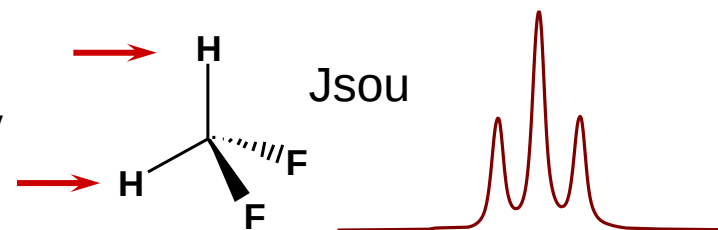
Různé chemické posuny!!!

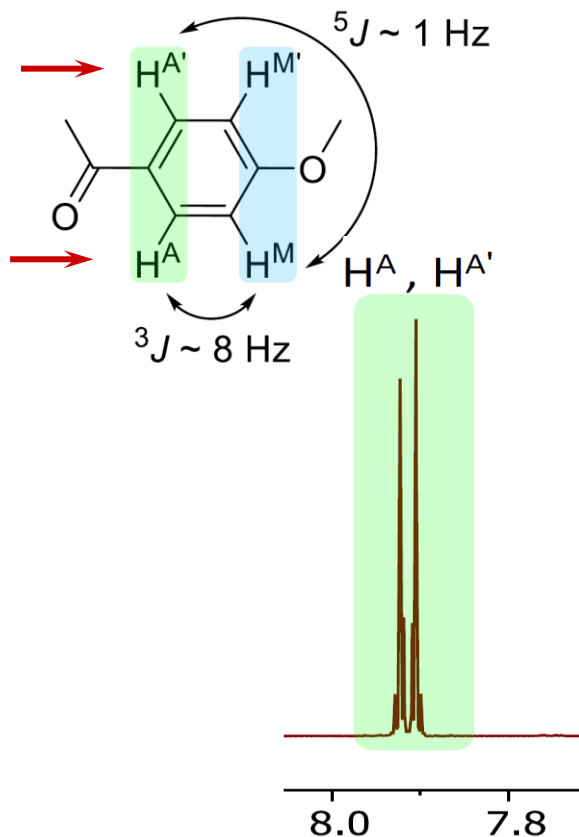
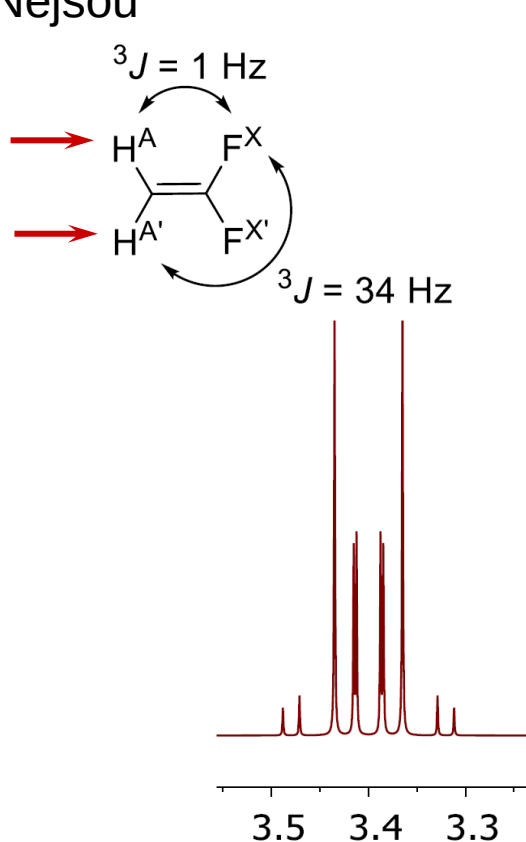
Magnetická ekvivalence

jsou chemicky ekvivalentní a zároveň mají stejnou J vazbu s ostatními NMR aktivními jádry

J vazba mezi nimi se ve spektru neprojevuje

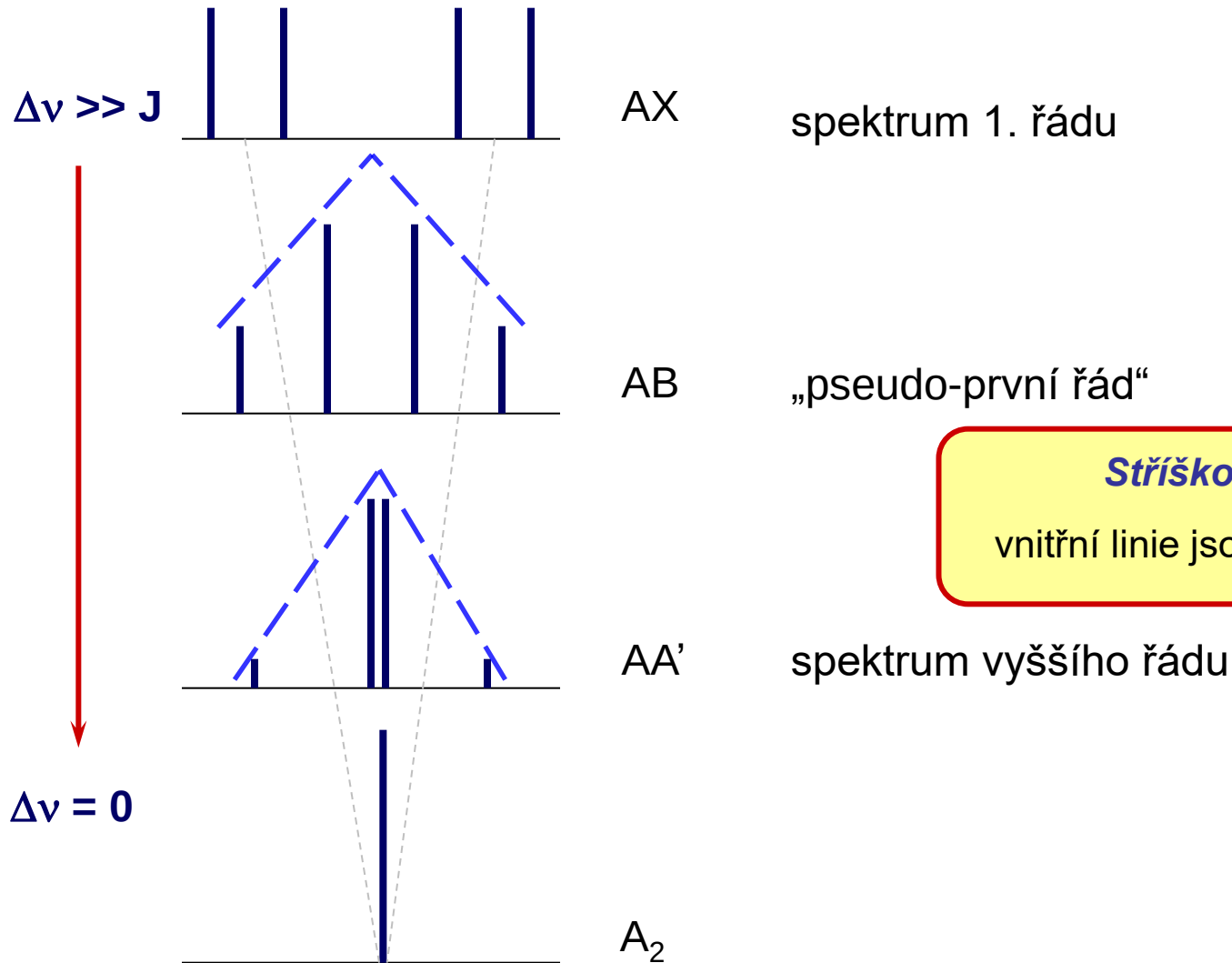

Nejsou

*spektra chemicky ekvivalentních,
přitom magneticky
neekvivalentních jader
nelze analyzovat dle pravidel
1. řádu*

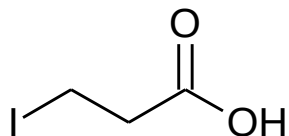
Řád spektra

Stríškový efekt

vnitřní linie jsou intenzivnější

Vliv velikosti magnetického pole

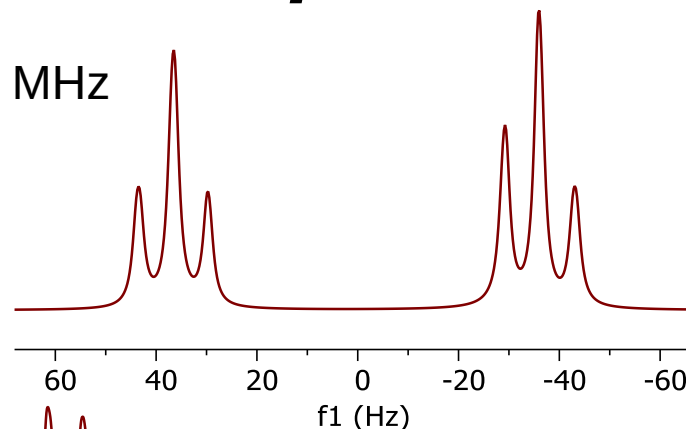

rozdíl chem. posunů 0.12 ppm

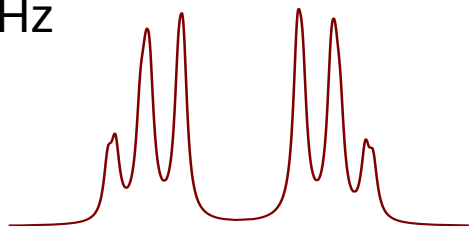
J vazba 7 Hz

Velikost 1 ppm odpovídá
jiné velikosti v Hz !

600 MHz

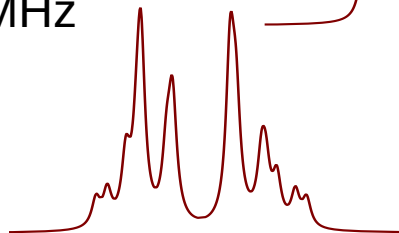

300 MHz

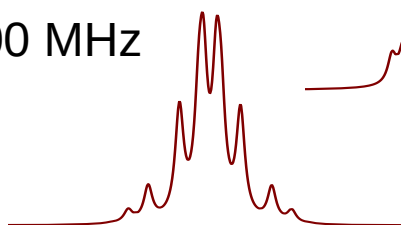

Mění se řád spektra

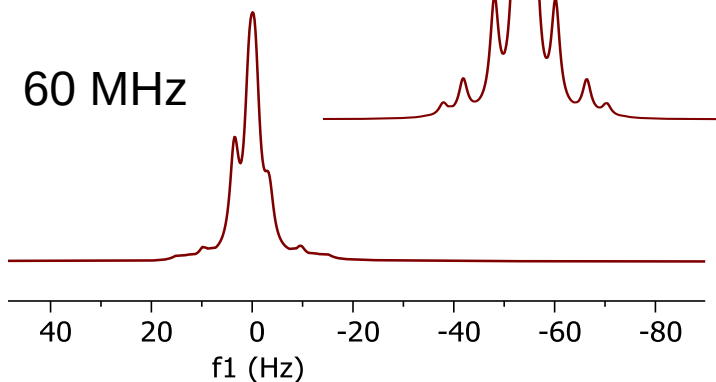
200 MHz

100 MHz

60 MHz

J vazba – velikost štěpení v Hz nezávisí na B_0

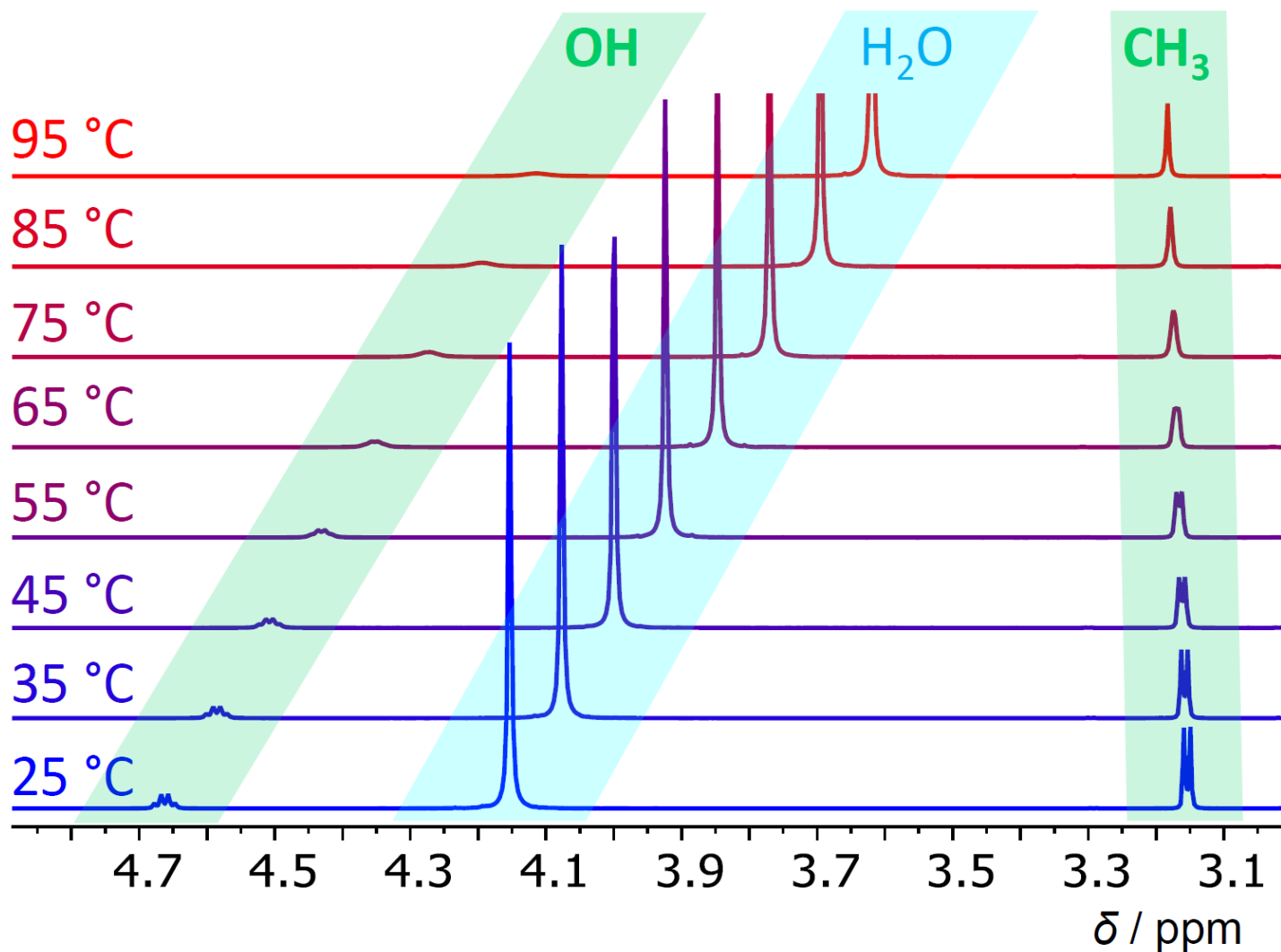
Chemické stínění v Hz roste s B_0

Chemických posun v ppm nezávisí na B_0

Vyměnitelné vodíky

+výměna H^+ za D^+ rozpouštědla
(např. v D_2O , CD_3OD , ...)

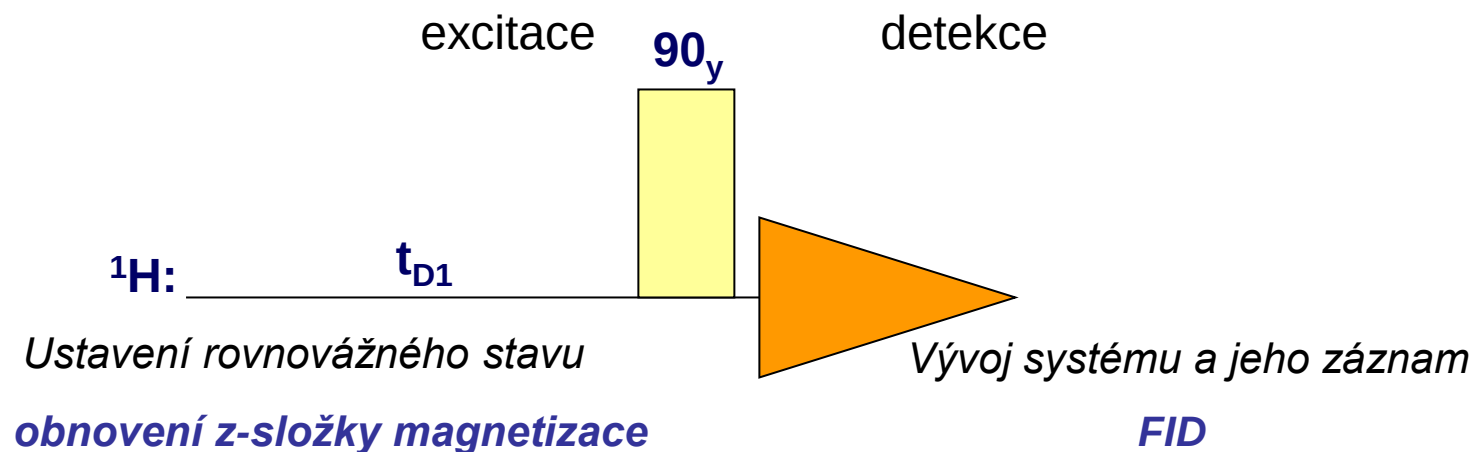
CH_3OH v DMSO se stopami H_2O

^{13}C spektra, dekapling, experimenty APT a DEPT

Interpretace ^1H a ^{13}C spekter

^1H spektrum – schéma experimentu

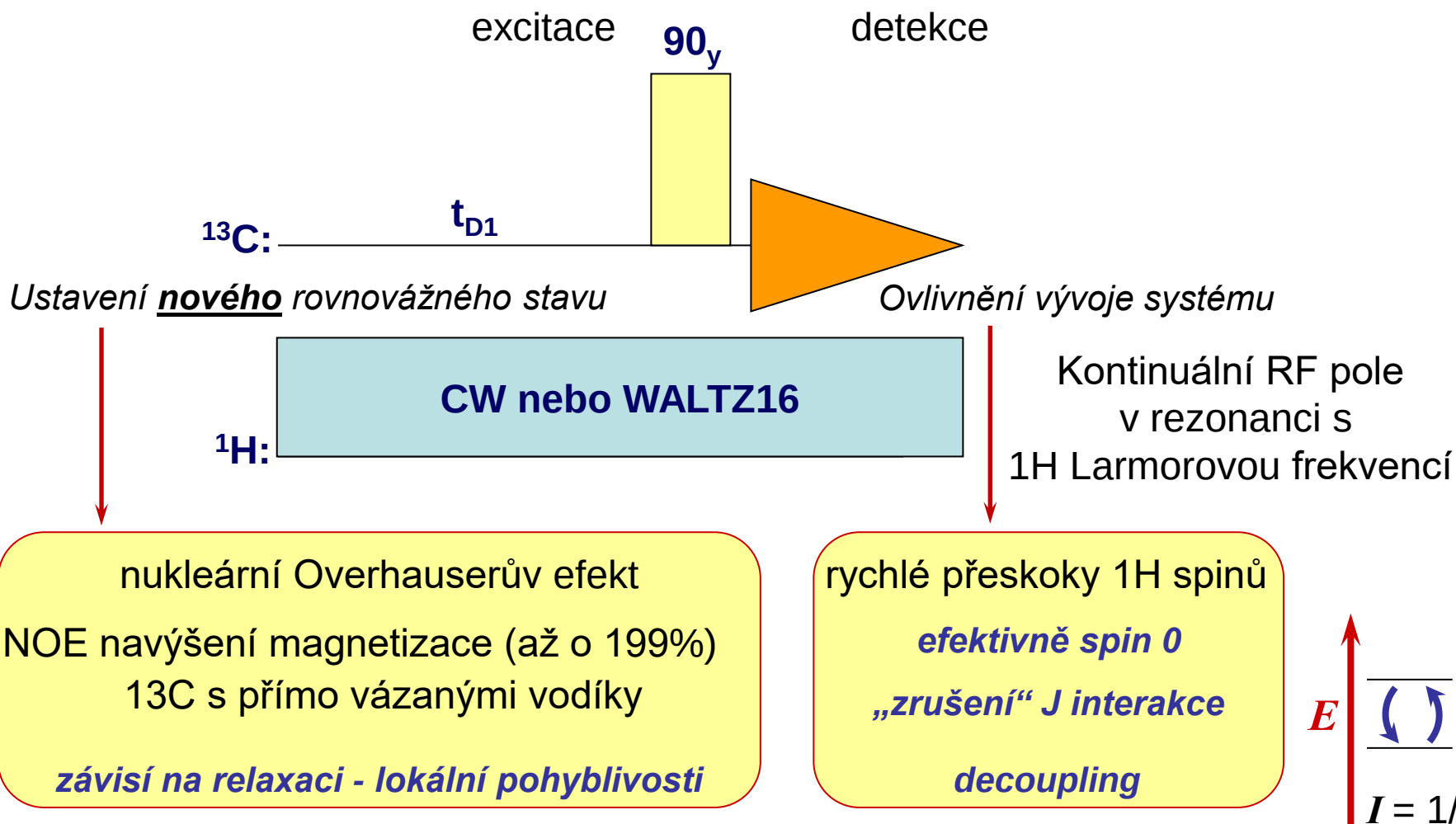

^1H spektra jsou kvantitativní

Je třeba zajistit úplnou relaxaci před opakovaným měřením

Dekapling a ^{13}C spektrum

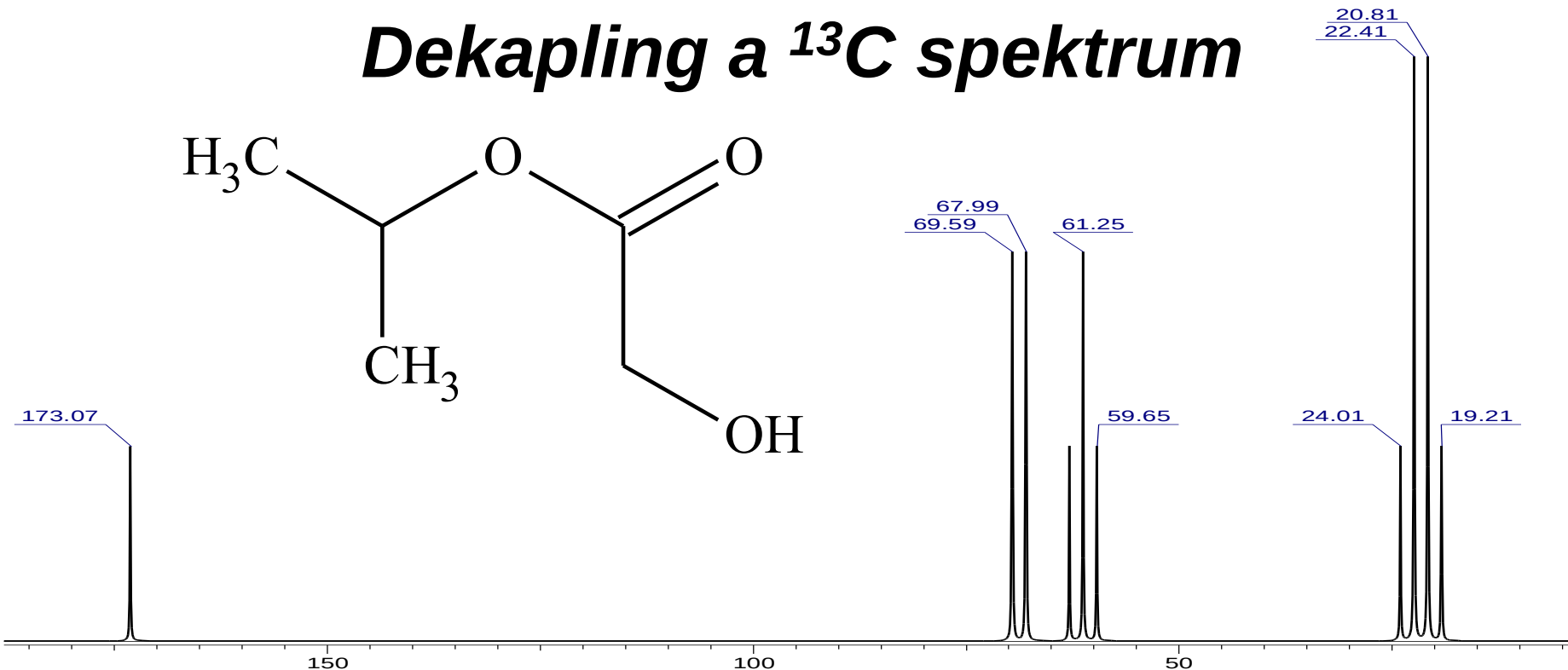
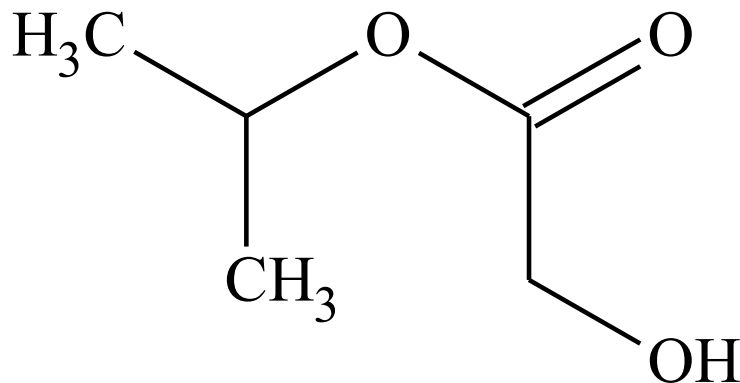

^{13}C spektra nejsou kvantitativní

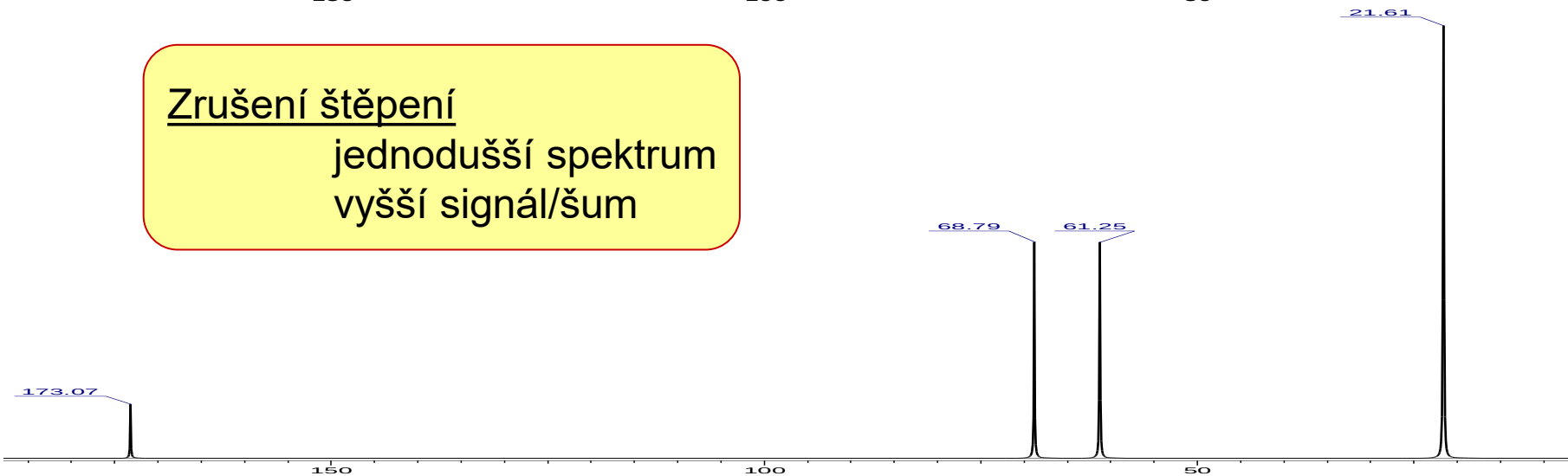
- NOE
- nedostatečná relaxace

měření lze nastavit i pro kvantitativní odezvu

Dekapling a ^{13}C spektrum

Zrušení štěpení
jednodušší spektrum
vyšší signál/šum

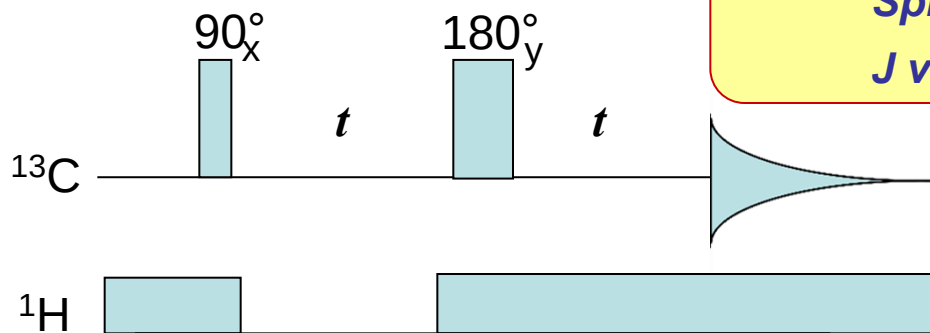
APT experiment

APT – attached proton test

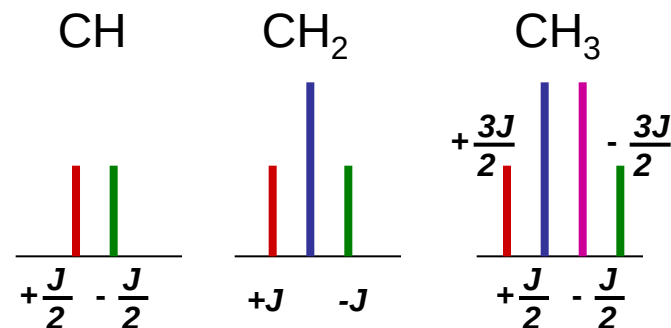
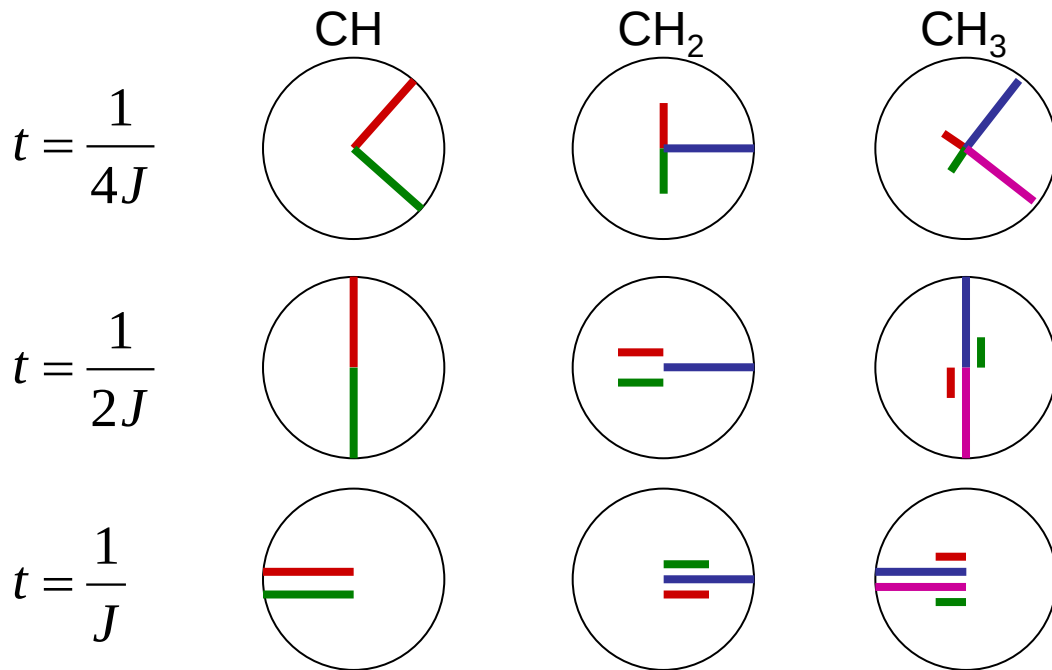
Ukázka spinové gymnastiky

Spinové echo refokusuje chemický posun

J vazba aktivní jen v jedné polovině echa

Vývoj komponent 13C signálu

Výsledný 13C signál

všechny signály kladné

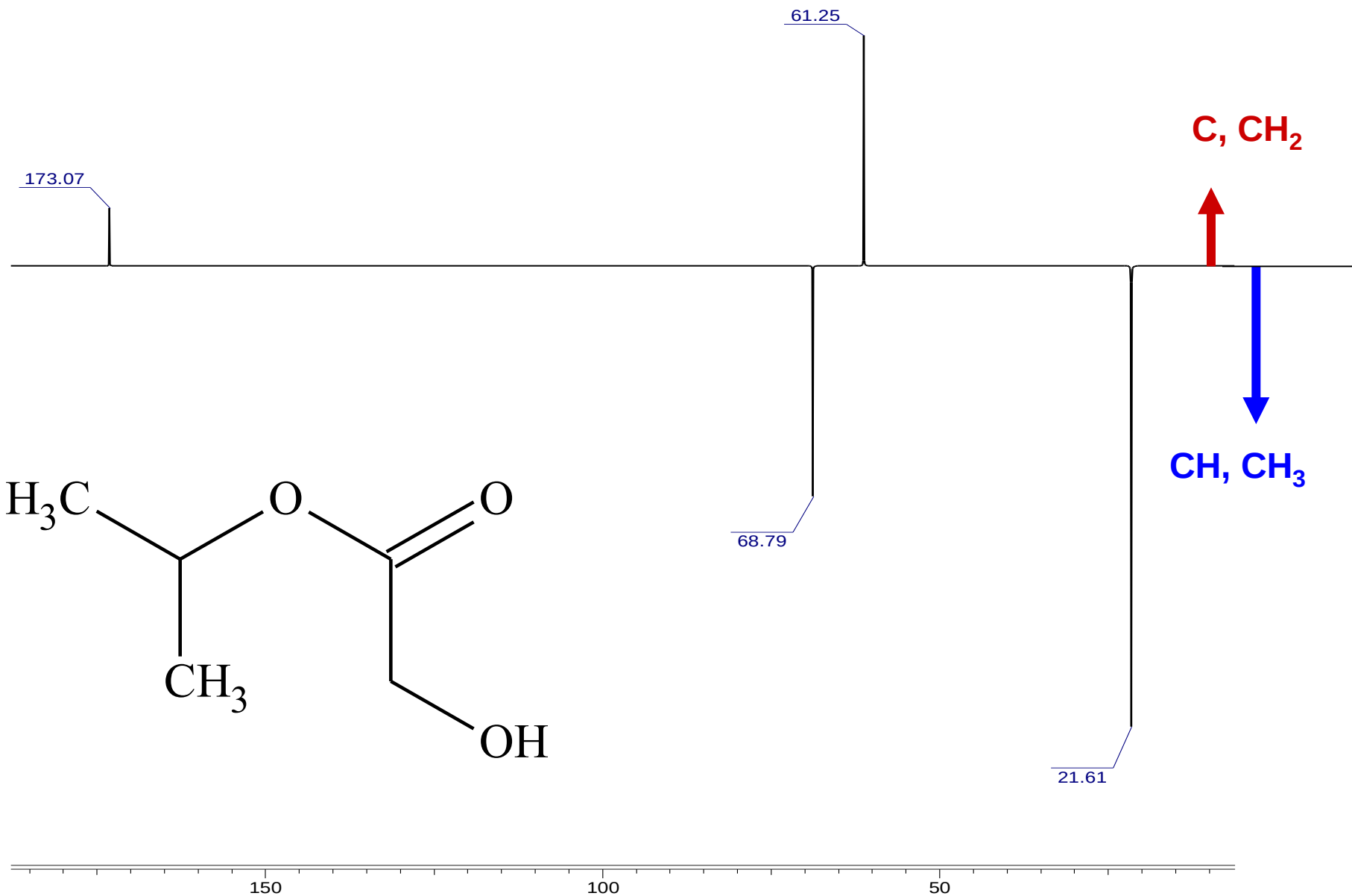
jen kvartérní uhlíky

záporné

kladné

záporné

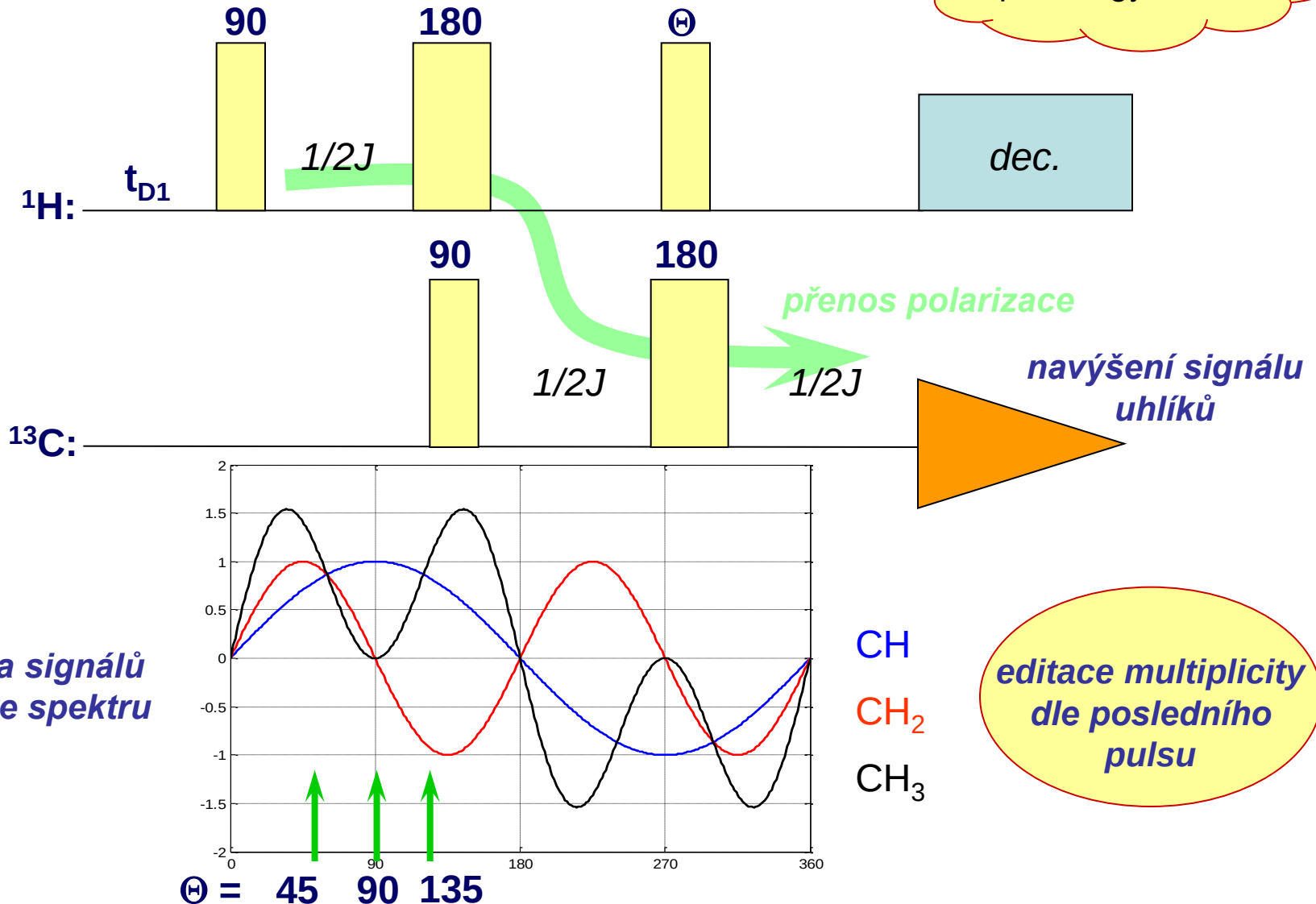
APT experiment

DEPT experiment

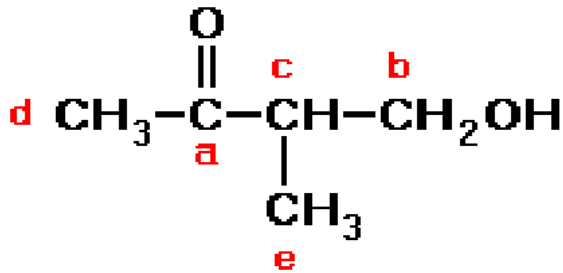
DEPT – distortionless enhancement by polarization transfer

náročnější
spinová gymnastika

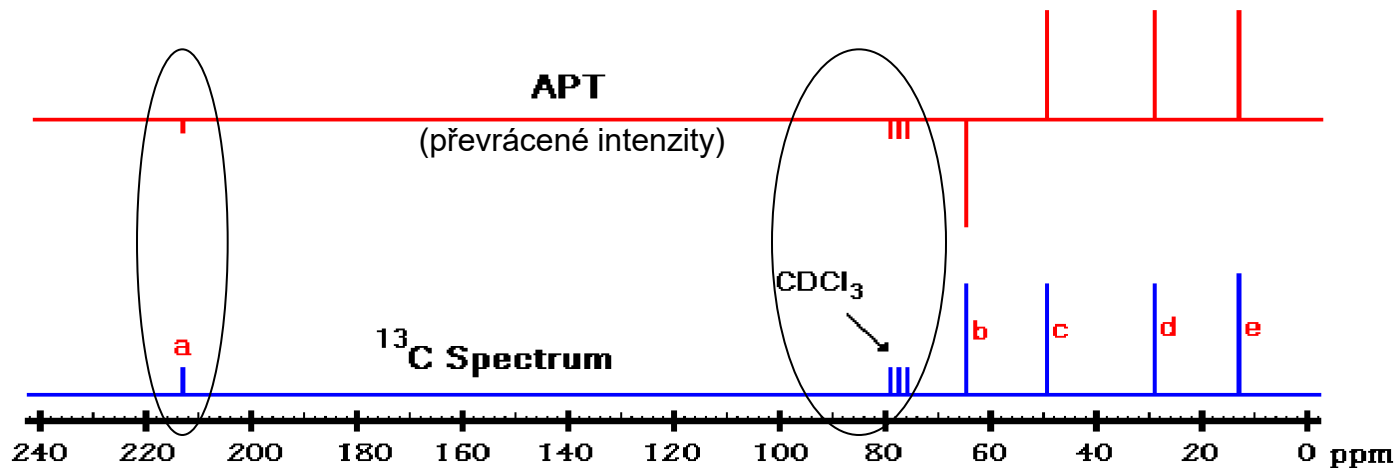
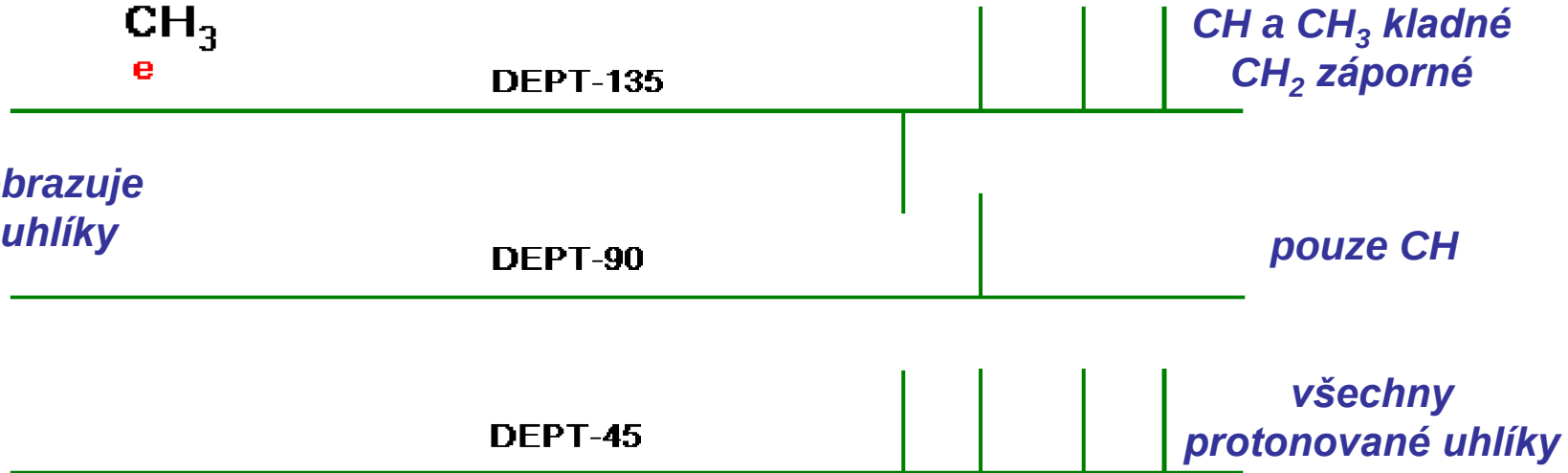

DEPT experiment

4-Hydroxy-3-Methyl-2-Butanone

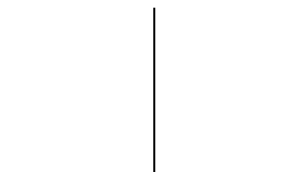
DEPT nezobrazuje
kvartérní uhlíky

Heteronukleární J vazba

^{13}C spektrum

CCl_4

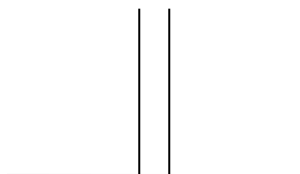
Přes 1 vazbu

$$^1J_{\text{CH}} \approx 140 \text{ Hz}$$

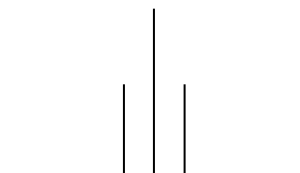
**pravidlo
 $n+1$**

Platí pro spiny $I=1/2$

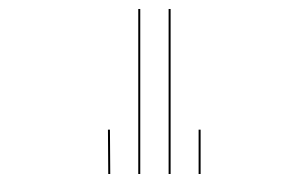
CHCl_3

CH_2Cl_2

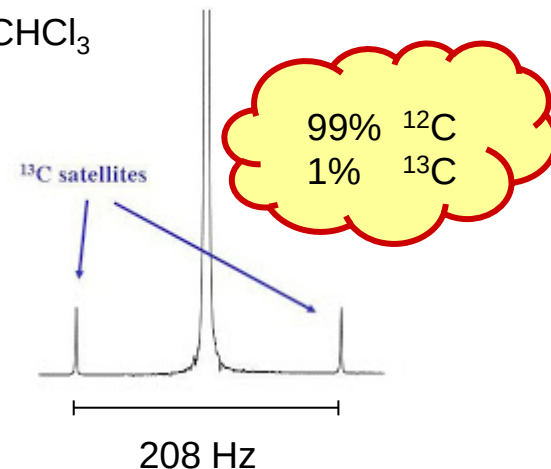

CH_3Cl

^1H spektrum

CHCl_3

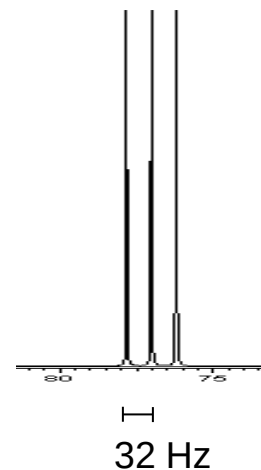

^{13}C spektrum

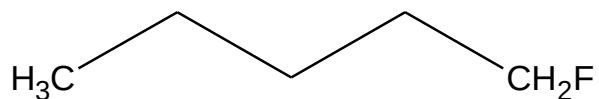
rozpouštědlo

CDCl_3

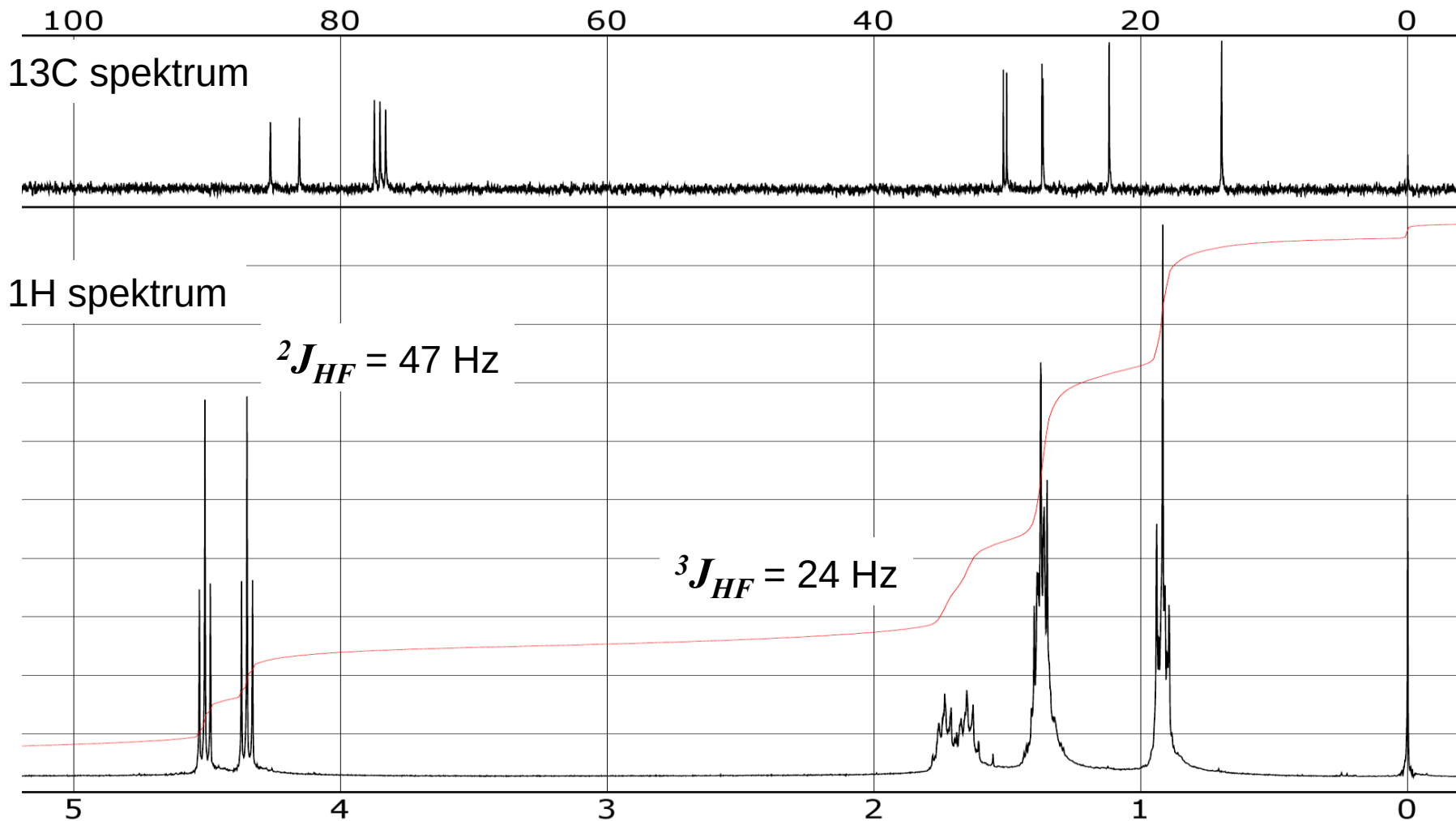
*deuterium má spin $I=1$
a štěpí na $2I+1=3$ linie*

J interakce s jinými jádry: ^{19}F

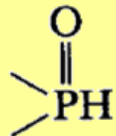

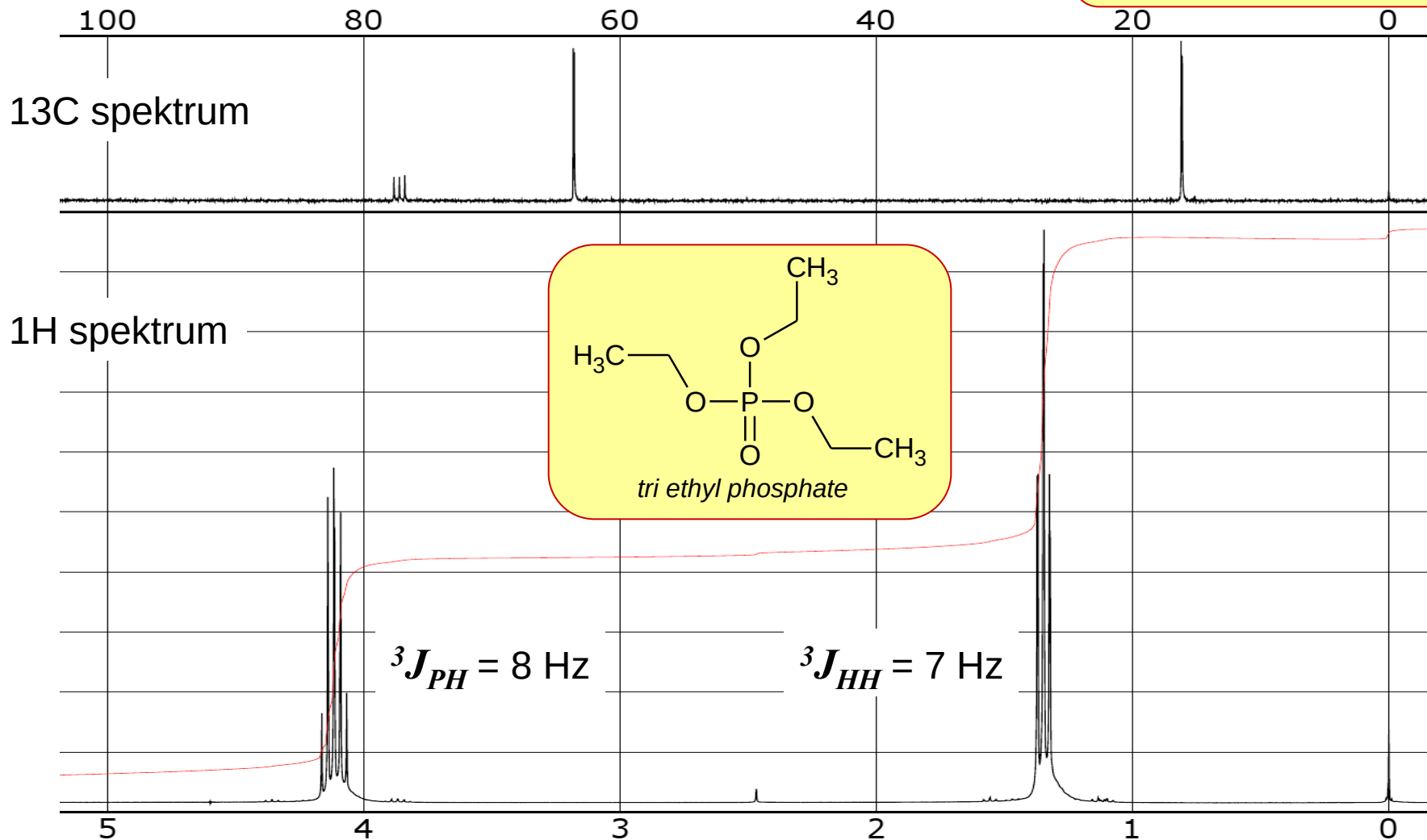
$$^1J_{CF} = 167 \text{ Hz} \quad ^2J_{CF} = 26 \text{ Hz} \quad ^3J_{CF} = 7 \text{ Hz}$$

J interakce s jinými jádry: ^1H - ^{31}P

Pozor: $\sim 650 \text{ Hz}$

Informace v ^1H spektrech

- Počet signálů *symetrie molekuly*
- Intenzita signálů (integrace) *počet ekvivalentních jader v signálu*
- Chemický posun *funkční skupina*
- Jemná struktura a J-vazby *počet okolních vodíků*

Informace v ^{13}C spektrech s dekaplingem

- Počet signálů
- Chemický posun
- intenzita neodpovídá počtu ekvivalentních jader

Informace v APT/DEPT ^{13}C spektrech

- Multiplicita uhlíků

^{13}C NMR Spectrum
(50.0 MHz, CDCl_3 solution)

$\text{C}_5\text{H}_{10}\text{O}$

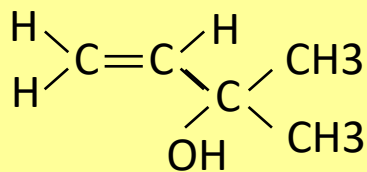
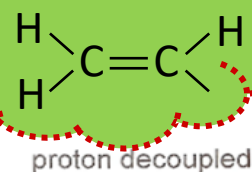
CH

Zřejmě CH_3
skupiny

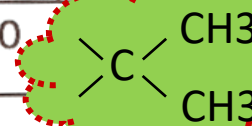
DEPT $\text{CH}_2\downarrow$ $\text{CH}_3\uparrow$ $\text{CH}\uparrow$

CH_2

Kvartérní uhlík
Posun ≈ 70 ppm $\rightarrow$ vedle kyslíku

Oblast uhlíků
na dvojně vazbě

Posun okolo 1 ppm
Zřejmě dvě CH_3 skupiny
singlet

expansion

Integrace

Oblast vodíků na dvojně vazbě

exchanges
with D_2O

OH

6

TMS

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0 δ (ppm)